అపొస్తలుల కార్యములు 7వ అధ్యాయము		Acts 7
ప్రధాన యాజకుడు -ఈ మాటలు నిజమేనా అని అడిగెను.	1	Then said the high priest, Are these things so?
అందుకు స్తెఫను చెప్పినదేమనగా - సహోదరులారా, తండ్రులారా వినుడి. మన పితరుడైన అబ్రాహాము హారానులో కాపురముండక మునుపు మెసొపొతమియలో నున్నప్పుడు మహిమగల దేవుడు అతనికి ప్రత్యక్షమై -	2	And he said, Men, brethren, and fathers, hearken; The God of glory appeared unto our father Abraham, when he was in **Mesopotamia**, before he dwelt in **Charran.**Gen15.7
నీవు నీ దేశమును నీ స్వజనమును విడిచి బయలుదేరి, నేను నీకు చూపించబోవు దేశమునకు రమ్మని అతనితో చెప్పెను.	3	And said unto him, **Get thee** out of thy country, and from thy kindred, and come into the land which I shall shew thee. Gen 12:1
అప్పుడతడు కల్దీయుల దేశమును విడిచిపోయి హారానులో కాపురముండెను. అతని తండ్రి చనిపోయిన తరువాత అక్కడనుండి మీరిప్పుడు కాపురమున్న ఈ దేశమందు నివసించుటకై దేవుడతని తీసుకొని వచ్చెను.	4	Then came he out of the land of the Chaldaeans, and dwelt in Charran: and from thence, when his father was dead, he removed him into this land, wherein ye now dwell.
ఆయన ఇందులో అతనికి పాదము పట్టునంత భూమినైనను స్వాస్థ్యముగా ఇయ్యక అతనికి కుమారుడు లేనప్పుడు అతనికిని అతని తరువాత అతని సంతానమునకును దీనిని స్వాధీనపరతునని అతనికి వాగ్దానము చేసెను.	5	And he gave him none inheritance in it, no, not so much as to set his foot on: yet he promised that **he** would give it to him for a possession, and to his seed after him, when as yet he had no child. Gen 13:15
అయితే దేవుడు అతని సంతానము అన్య దేశమందు పరవాసులగుదురనియు, ఆ దేశస్థులు నన్నూరు సంవత్సరముల మట్టుకు వారిని దాస్యమునకు లోబరచుకొని బాధ పెట్టుదురని చెప్పెను.	6	And God spake on this wise, **That** his seed should sojourn in a strange land; and that they should bring them into bondage, and entreat them evil four hundred years.Gen 15:13
మరియు దేవుడు ఏ జనమునకు వారు దాసులై యుందురో ఆ జనమును నేను విమర్శ చేయుదుననియు ఆ తరువాత వారు వచ్చి ఈ చోట నన్ను సేవింతురనియు చెప్పెను.	7	**And** the nation to whom they shall be in bondage will I judge, said God: and after that shall they come forth, and **serve** me in this place. Gen 15:14 Gen 15:16
మరియు ఆయన సున్నతి విషయమైన నిబంధన అతనికి అనుగ్రహించెను. అతడు ఇస్సాకును కని, ఆ నిబంధన చొప్పున ఎనిమిదవ దినమందు అతనికి సున్నతి చేసెను. ఇస్సాకు యాకోబును, యాకోబు పన్నెండుమంది గోత్రకర్తలనుకని వారికి సున్నతి చేసిరి.	8	And he gave him the covenant of**circumci-sion**: and so Abraham begat Isaac, and circumcised him the **eighth day**; and Isaac begat Jacob; and Jacob begat the twelve patriarchs. Gen 17:10, Luke 1:59, Acts 15:1, Acts 16:3, Rom 4:11, Gal 2:3, Phil 3:5 Gen 17:12, Gen 21:4, Lev 12:3, Phil 3:5
ఆ గోత్రకర్తలు మత్సరపడి యోసేపును ఐగుప్తులోనికి పోవుటకు అమ్మివేసిరి గాని దేవుడతనికి తోడైయుండి అతని శ్రమలన్నిటిలోనుండి తప్పించి,	9	And the patriarchs, moved with **envy**, sold Joseph into Egypt: but God **was with** him, Matt 27:18 Gen 39:3, 1st Sam 16:18, 1st Sam 18:14
దయను జ్ఞానమును ఐగుప్తురాజైన ఫరోయెదుట అతనికి అనుగ్రహించి నందున ఫరో ఐగుప్తునకును తన ఇంటికంతటికిని అతనిని అధిపతిగా నియమించెను.	10	And delivered him out of all his afflictions, and gave him favour and wisdom in the sight of Pharaoh king of Egypt; and he **made him** governor over Egypt and all his house. Gen 41:41, Psa 105:21, Dan 6:3
తరువాత ఐగుప్తు దేశమంతటికిని కనాను దేశమంతటికిని కరవును బహుశ్రమయును వచ్చెను గనుక మన పితరులకు ఆహారము లేకపోయెను.	11	Now there came a **dearth** over all the land of Egypt and Chanaan, and great affliction: and our fathers found no sustenance. Genesis 41:54
ఐగుప్తులో ధాన్యము కలదని యాకోబు విని, మన పితరులను అచ్చటికి మొదటిసారి పంపెను.	12	But when **Jacob** heard that there was corn in Egypt, he sent out our fathers first. Genesis 42:1
వారు రెండవసారి వచ్చినప్పుడు యోసేపు తన అన్నదమ్ములకు తన్ను తెలియజేసుకొనెను, అప్పుడు యోసేపు యొక్క వంశము ఫరోకు తెలియవచ్చెను.	13	And at the second time Joseph was made known to his brethren; and Joseph's kindred was made known unto Pharaoh.
యోసేపు తన తండ్రియైన యాకోబును తన స్వజనులందరిని పిలువనంపెను. వారు డెబ్బదియైదురుగురు.	14	Then sent Joseph, and called his father Jacob to him, and all his kindred, threescore and fifteen souls.
యాకోబు ఐగుప్తునకు వెళ్లెను. అక్కడ అతడును మన పితరులను చనిపోయి అక్కడనుండి షెకెమునకు తేబడి,	15	So Jacob went down into Egypt, and died, he, and our fathers,
షెకెములోని హామోరు కుమారులయొద్ద అబ్రాహాము వెలయిచ్చి కొనిన సమాధిలో ఉంచబడిరి. అయితే దేవుడు అబ్రాహామునకు అనుగ్రహించిన వాగ్దాన కాలము సమీపించిన కొలది ప్రజలు ఐగుప్తులో	16	And were carried over into Sychem, and laid in the **sepulchre** that Abraham bought for a sum of money of the sons of Emmor the father of Sychem.Gen 23:17, 25:9,49:30, 50:13

విస్తారముగా వృద్ధిపొందిరి. తుదకు యోసేపును ఎరుగని వేరొక రాజు ఐగుప్తును ఏల నారంభించెను.	17	But when the time of the promise drew nigh, which God had sworn to Abraham, the people grew and multiplied in Egypt,
ఇతడు మన వంశస్థుల యెడల కపటముగా ప్రవర్తించి,	18	Till another king arose, which knew not Joseph.
తమ శిశువులు బ్రతుకకుండా వారిని బయట పారవేయవలెనని మన పితరులను బాధపెట్టెను.	19	The same dealt subtilly with our kindred, and evil entreated our fathers, so that they cast out their young children, to the end they might not live.
ఆ కాలమందు మోషే పుట్టెను. అతడు దివ్యసుందరుడై తన తండ్రి యింట మూడు నెలలు పెంచబడెను.	20	In which time Moses was born, and was exceeding fair, and nourished up in his father's house three months:
తరువాత అతడు బయట పారవేయబడినప్పుడు ఫరో కుమార్తె అతనిని తీసుకొని తన కుమారునిగా పెంచుకొనెను.	21	And when he was cast out, Pharaoh's daughter took him up, and nourished him for her own son.
మోషే ఐగుప్తీయుల సకల విద్యలను అభ్యసించి మాటల యందును కార్యములయందును ప్రవీణుడై యుండెను.	22	And Moses was learned in all the wisdom of the Egyptians, and was mighty in words and in deeds.
అతనికి నలువది యేండ్లు నిండ వచ్చినప్పుడు, ఇశ్రాయేలీ యులైన తన సహోదరులను చూడవలెనన్న బుద్ధి పుట్టెను. అప్పుడు వారిలో ఒకడు అన్యాయము	23	And when he was full forty years old, it came into his heart to visit his brethren the children of Israel.
ననుభవించుట చూచి, వానిని రక్షించి బాధపడిన వాని పక్షమున ఐగుప్తీయుని చంపి ప్రతీకారము చేసెను.	24	And seeing one of them suffer wrong, he defended him, and avenged him that was oppressed, and smote the Egyptian:
తన ద్వారా తన సహోదరులకు దేవుడు రక్షణ దయచేయుచున్న సంగతి వారు గ్రహింతురని అతడు తలంచెను గాని, వారు గ్రహింపరైరి.	25	For he supposed his brethren would have understood how that God by his hand would deliver them: but they understood not.
మరునాడు ఇద్దరు కొట్లాడుచుండగా అతడు వారిని చూచి – అయ్యలారా, మీరు సహోదరులు మీరెందుకు ఒకరికొకరు అన్యాయము చేసుకొనుచున్నారని చెప్పి వారిని సమాధాన పరచచూచెను.	26	And the next day he shewed himself unto them as they strove, and would have set them at one again, saying, Sirs, ye are brethren; why do ye wrong one to another?
అయినను తన పొరుగువానికి అన్యాయము చేసినవాడు, మా మీదఅధికారినిగానుతీర్పరినిగానునిన్ను నియమించిన వాడెవడు?	27	But he that did his neighbour wrong thrust him away, saying, **Who** made thee a ruler and a judge over us? Exod 2:14
నీవు నిన్న ఐగుప్తీయుని చంపినట్టు నన్నును చంపదలచి యున్నావా? అని అతనిని త్రోసివేసెను.	28	Wilt thou kill me, as thou diddest the Egyptian yesterday? Exod 2:14
మోషే ఆ మాట విని పారిపోయి మిద్యాను దేశములో పరదేశియై యుండి అక్కడ యిద్దరు కుమారులను కనెను.	29	Then fled Moses at this saying, and was a stranger in the land of Madian, where he begat two sons.
నలువది యేండ్లయిన పిమ్మట సీనాయి పర్వతారణ్యమందు ఒక పొదలోని అగ్నిజ్వాలలో ఒక దేవదూత అతనికి అగపడెను.	30	And when forty years were expired, there appeared to him in the wilderness of mount Sina an angel of the Lord in a flame of fire in a bush.
మోషే చూచి ఆ దర్శనమునకు ఆశ్చర్యపడి, దాని నిదానించి చూచుటకు దగ్గరకు రాగా –	31	When Moses saw it, he wondered at the sight: and as he drew near to behold it, the voice of the LORD came unto him,
నేను నీ పితరుల దేవుడను, అబ్రాహాము, ఇస్సాకు, యాకోబుల దేవుడను అని ప్రభువు వాక్కు వినబడెను గనుక మోషే వణికి నిదానించి చూచుటకు తెగింపలేదు.	32	Saying, **I am** the God of thy fathers, the God of Abraham, and the God of Isaac, and the God of Jacob. Then Moses trembled, and durst not behold. Exod 3:6, Matt 22:32, Mark 12:26, Luke 20:37.
అందుకు ప్రభువు – నీ చెప్పులు విడువుము నీవు నిలుచున్న చోటు పరిశుద్ధమైన భూమి, –	33	Then said the Lord to him, Put off thy shoes from thy feet: for the place where thou standest is holy ground. Exod 3:5
ఐగుప్తులో నున్న నా ప్రజల దురవస్థను నేను నిదానించి చూచితిని, వారి మూలుగు వింటిని, వారిని విడిపించుటకు దిగివచ్చియున్నాను. రమ్ము, నేనిప్పుడు నిన్ను ఐగుప్తునకు పంపుదునని అతనితో చెప్పెను.	34	**I have seen**, I have seen the affliction of my people which is in Egypt, and I have heard their groaning, and am **come down** to deliver them. And **now come**, I will send thee into Egypt. Exod 3:7 Exod 3:8 3:10
అధికారిని గాను తీర్పరిగాను నిన్ను నియమించిన వాడెవడని వారు నిరాకరించిన ఈ మోషేను అతనికి పొదలో కనబడిన దేవదూత ద్వారా దేవుడు అధికారినిగాను విమోచకుడుగాను నియమించిపంపెను.	35	This Moses whom they refused, saying, **Who** made thee a ruler and a judge? the same did God send to be a ruler and a deliverer by the hand of the angel which appeared to him in the bush. Exod 2:14

ఇతడు ఐగుప్తులోను ఎఱ్ఱసముద్రములోను నలువదియేండ్లు అరణ్యములోను, మహాత్కార్యము లను సూచక క్రియలను చేసి వారిని తోడుకొని వచ్చెను.	36	He brought them out, after that he had shewed wonders and signs in the land of Egypt, and in the Red sea, and in the wilderness forty years.
- నావంటి ఒక ప్రవక్తను దేవుడు మీ సహోదరులలో మీకు పుట్టించును అని ఇశ్రాయేలీయులతో చెప్పిన మోషే ఇతడే.	37	This is that Moses, which said unto the children of Israel, A **prophet** shall the Lord your God raise up unto you of your brethren, like unto me; him shall ye hear. Gen 49:10, Num 24:17, Deut 18:15,18, Dan 9:24, Matt 11:3, Acts 3:22
సీనాయి పర్వతము మీద తనతో మాటలాడిన దేవదూతతోను మన పితరులతోను అరణ్యములోని సంఘమందు యుండి మనకిచ్చుటకు జీవవాక్యములను తీసుకొనిన వాడితడే.	38	This is he, that was in the church in the wilderness with the angel which spake to him in the mount Sina, and with our fathers: who received the lively oracles to give unto us:
ఇతనికి మన పితరులు లోబడనొల్లక ఇతనిని త్రోసివేసి, తమ హృదయములలో ఐగుప్తునకు పోగోరినవారై,	39	To whom our fathers would not obey, but thrust him from them, and in their hearts turned back again into Egypt,
మాకు ముందు, నడచునట్లు దేవతలను మాకు చేయుము ఐగుప్తు దేశమునుండి మనలను తోడుకొని వచ్చిన ఈ మోషే ఏమాయెనో మాకు తెలియదని అహరోనుతో అనిరి.	40	Saying unto Aaron, **Make** us gods to go before us: for as for this Moses, which brought us out of the land of Egypt, we wot not what is become of him. Exod 32:1
ఆ దినములలో వారొక దూడను చేసుకొని ఆ విగ్రహమునకు బలిసర్పించి, తమ చేతులతో నిర్మించిన వాటియందు ఉల్లసించిరి. అందుకు దేవుడు వారికి విముఖుడై, ఆకాశ	41	And they made a calf in those days, and offered sacrifice unto the idol, and rejoiced in the works of their own hands.
సైన్యమును సేవించుటకు వారిని విడిచిపెట్టెను. ఇందుకు ప్రమాణముగా ప్రవక్తల గ్రంథమందు ఈలాగు వ్రాయబడి యున్నది. ఇశ్రాయేలు యింటివారలారా, మీరు అరణ్యములో నలువదియేండ్లు బలిపశువులను అర్పణములను నాకు అర్పించితిరా? మీరు పూజించుటకు చేసుకొనిన	42	Then God turned, and gave them up to worship the host of heaven; as it is written in the book of the prophets, O ye house of Israel, have ye offered to me slain beasts and sacrifices by the space of forty years in the wilderness? Amos 5:25
ప్రతిమలైన మొలొకు గుడారమును రొంఫాయను దేవతయొక్క నక్షత్రమును మోసుకొని పోతిరి. గనుక బబులోను ఆవలికు మిమ్ములను గొనిపోయెదను.	43	Yea, ye took up the tabernacle of Moloch, and the star of your god Remphan, figures which ye made to worship them: and I will carry you away beyond Babylon. Amos 5:26,27
అతడు చూచిన మాదిరి చొప్పున తాను చేయవలెనని మోషేతో చెప్పినవాడు ఆజ్ఞాపించిన ప్రకారము సాక్ష్యపు గుడారము అరణ్యములో మన పితరులయొద్ద నుండెను.	44	Our fathers had the tabernacle of witness in the wilderness, as he had appointed, speaking unto Moses, that he should make it according to the fashion that he had seen. Exod 25:40 26:30 Heb 8:5
మన పితరులు తమ పెద్దల చేత దానిని తీసికొనిన వారై దేవుడు తమ యెదుటనుండి వెళ్ళగొట్టిన జనములను వారు స్వాధీనపరచుకొన్నప్పుడు యెహోషువతో కూడ ఈ దేశమునకు దానిని తీసుకొని వచ్చిరి.అదిదావీదు దినములవరకు ఉండెను	45	Which also our fathers that came after brought in with **Jesus** into the possession of the Gentiles, whom God drave out before the face of our fathers, unto the days of David;
అతడు దేవుని దయపొంది యాకోబు యొక్క దేవుని నివాసస్థలము కట్టగోరెను.	46	Who **found** favour before God, and desired to find a tabernacle for the God of Jacob. Gen 6:8, Gen 19:19, Exod 33:12, Luke 1:30
అయితే సొలొమోను ఆయన కొరకు మందిరము కట్టించెను	47	But Solomon built him an house.
అయినను- ఆకాశము నా మీరు నా కొరకు ఏలాటి మందిరము కట్టుదురు? నా సిరోసనము భూమి నా పాదపీఠము విశ్రాంతి స్థలమేది?	48	Howbeit the most High dwelleth not in temples made with hands; as saith the prophet,
ఇవన్నియు నా హస్తకృతములు కావా? అని ప్రభువు చెప్పుచున్నాడు.	49	Heaven is my throne, and earth is my footstool: what house will ye build me? saith the Lord: or what is the place of my rest? Isa 66:1
అని ప్రవక్త పలికిన ప్రకారము సర్వోన్నతుడు హస్తకృతా లయములలో నివసింపడు.	50	Hath not my hand made all these things? Isa 66:2
ముష్కరులారా, హృదయములను చెవులను దేవుని వాక్యమునకు లోబరచ నొల్లని వారలారా, మీ పితరులవలె మీరును ఎల్లప్పుడు పరిశుద్ధాత్మను ఎదిరించు చున్నారు.	51	Ye stiffnecked and uncircumcised in heart and ears, ye do always resist the **Holy** Ghost: as your **fathers** did, so do ye. Matt 12:31, Mark 3:29, Heb 6:4, 10:26 Matt 23:31
మీ పితరులు ప్రవక్తలలో ఎవరిని హింసింపక యుండిరి.? ఆ నీతిమంతుని రాకను	52	Which of the **prophets** have not your fathers persecuted?

గూర్చి ముందు తెలిపిన వారిని చంపిరి. ఆయనను మీరు ఇప్పుడు అప్పగించి షాత్య చేసినవారైతిరి.		and they have slain them which shewed before of the coming of the Just One: of whom ye have been now the betrayers and murderers: 2nd Chron 36:16. Matt 5:12. Matt 23:37. 1st Thess 2:15. Heb 11:35. James 5:10
దేవదూతల ద్వారా నియమించబడిన ధర్మశాస్త్రమును మీరు పొందితిరి గాని దానిని గైకొనలేదని చెప్పెను.	**53**	Who have received the law by the disposition of angels, and have not kept it.
వారీ మాటలు విని కోపముతో మండిపడి అతనినిచూచి పండ్లు కొరికిరి.	**54**	When they heard these things, they were cut to the heart, and they gnashed on him with their teeth.
అయితే అతడు పరిశుద్ధాత్మతో నిండుకొనినవాడై ఆకాశము వైపు తేరి చూచి దేవుని మోమను, యేసు దేవుని కుడి పార్శ్వమందు నిలిచియుండుటయు చూచి-	**55**	But he, being full of the Holy Ghost, looked up stedfastly into heaven, and saw the glory of God, and Jesus standing on the right hand of God,
ఆకాశము తెరవబడుటయు మనుష్యకుమారుడు దేవుని కుడి పార్శ్వమును నిలిచి యుండుటయు చూచుచున్నానని చెప్పెను.	**56**	And said, Behold, I see the heavens opened, and the Son of man standing on the right hand of God.
అప్పుడు వారు పెద్ద కేకలు వేసి చెవులు మూసుకొని ఏకముగా అతని మీద పడి-	**57**	Then they cried out with a loud voice, and stopped their ears, and ran upon him with one accord,
పట్టణపు వెలుపలికి అతనిని వెళ్ళగొట్టి రాళ్ళు రువ్వి చంపిరి. సాక్షులు సౌలు అను ఒక యౌవనుని పాదముల యొద్ద తమ వస్త్రములు పెట్టిరి.	**58**	And **cast** him out of the city, and stoned him: and the witnesses laid down their clothes at a young man's feet, whose name was Saul. Num 15:35. 1st Kings 21:13. Matt 27:32. Heb 13:12
ప్రభువును గూర్చి మొర్రపెట్టుచు - యేసు ప్రభువా, నా యాత్మను చేర్చుకొనుమని స్తెఫను పలుకుచుండగా వారతనిని రాళ్ళతో కొట్టిరి.	**59**	And they **stoned** Stephen, calling upon God, and saying, Lord Jesus, receive my spirit. Matt 24:9. Acts 4:3. 1st Peter 4:12. Rev 2:10
అతడు మోకాళ్ళాని - ప్రభువా, వారి మీద ఈ పాపము మోపకుమని గొప్ప శబ్దముతో పలికెను ఈ మాట పలికి నిద్రించెను. సౌలు అతని చావునకు సమ్మతించెను.	**60**	And he kneeled down, and cried with a loud voice, Lord, **lay not** this sin to their charge. And when he had said this, he fell asleep. Prov 25:21,22. Matt 5:44. Luke 6:27. Luke 6:35. Luke 23:34. Romans 12:20